Betimleme ve Betimleyici Anlatım

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **Örnek: a) pamuk gibi (beyaz) bulut b) mor çiçek c) dar yol ç) iki katlı ev**
   Niteleyici kelimeler varlığın rengini, biçimini, büyüklüğünü bildirir.

2. **B**
   Doğru cevapta ağacın görünüşü niteleyici kelimelerle resmedilmiştir; diğerlerinde olay ya da bilgi verilir.

3. **1 - c 2 - ç 3 - a 4 - b**
   Koku koklama, yumuşaklık dokunma, ses işitme, renk görme duyusuyla algılanır.

4. **Örnek: Bir varlığı, yeri ya da kişiyi okuyanın gözünde canlanacak biçimde kelimelerle anlatmaktır.**
   Betimleme, kelimelerle resim çizmeye benzer.

5. **Örnek: Eski, yeşil kapının önünde kahverengi tüylü, iri bir köpek uyukluyordu.**
   Kapıya ve köpeğe renk, büyüklük gibi özellikler eklenmiştir.

6. **C**
   Cümlede kurabiyelerin kokusu anlatılmıştır.

7. **çınlayan, gürültülü, fısıltılı**
   Pürüzsüz dokunma, mis kokulu koklama, ekşi tatma duyusuyla ilgilidir.

8. **B - O - B - O**
   Betimleyici cümleler görünüşü anlatır; öyküleyici cümleler olayları sıralar.

9. **D**
   Olayları zaman sırasıyla anlatmak öyküleyici anlatımın özelliğidir.

10. **Örnek: Kıpkırmızı kabuğu parlayan, mis gibi kokan çilek, ağzımda şeker gibi tatlı bir tat bıraktı.**
    Görme (kıpkırmızı), koklama (mis gibi kokan), tatma (tatlı).

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **Görme: kırmızı sardunyalar / beyaz örtü İşitme: saatin tik takları / mırıldanılan türkü Koklama: taze nane kokusu**
    Yazar mutfağı birden fazla duyuyla anlatarak okuyanın gözünde canlandırmıştır.

12 **A**

Betimleyici paragraflar genellikle genel bir izlenimle başlar.

13 **Eski: masanın yaşını (yeni olmadığını), ahşap: yapıldığı malzemeyi bildirir.**

Niteleyici kelimeler masayı gözümüzde canlandırmamızı sağlar.

14 **D**

"Sert ve pürüzlü" dokunarak algılanan özelliklerdir.

15 **Örnek: Serin rüzgâr, sararmış yaprakları kaldırımlar boyunca sürüklüyordu. Gökyüzünü kaplayan gri bulutlar yağmurun habercisiydi.**

Verilen ifadeler görme ve dokunma duyularına seslenir.

16 **2. cümle**

2. cümlede ağacın yeri, türü, büyüklüğü ve dallarının görünüşü niteleyici kelimelerle anlatılmıştır.

17 **Betimlenen: dükkân Kelimeler: küçük, pencereleri çiçekli, mavi boyalı**

Bu kelimeler dükkânın büyüklüğünü, görünüşünü ve rengini bildirir.

18 **Hayır, yeterli olmaz.**

Yalnızca adlarla (ör. ev, ağaç, yol) varlık gözümüzde canlanmaz; rengini, biçimini, sesini, kokusunu anlatan kelimeler gerekir.

19 **B**

Betimlemede ayrıntılar yer ve görünüş düzenine göre sıralanır; neden-sonuç ilişkisi bir sıralama düzeni değildir.

20 **Örnek: Sınıfımızın kapısı açık mavi renklidir. İçeri girince sağda güneş alan büyük pencereler görülür. Tahtanın önünde düzenli dizilmiş sıralar bizi bekler.**

Önce kapı (dış), sonra içerideki ayrıntılar anlatılmalıdır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **Görme: mavi, yeşil, sarı boyalı teknecikler İşitme: martıların çığlıkları, tahtaların gıcırtısı Koklama: tuz ve yosun kokusu Dokunma: ıslak tahtalar**

Tatma duyusundan yararlanılmamıştır.

22 **C**

Metin bir olayı değil, bir yerin görünümünü anlatır; betimleyici bir metindir.

23 **Örnek: Park, yemyeşil çimenleri ve rengârenk çiçekleriyle bir tablo gibiydi. Kırmızı salıncaklar serin rüzgârda hafifçe sallanıyordu. Ağaçların gölgesindeki tahta banklar gelenleri bekliyordu.**
Olayların sırası yerine parkın görünüşü, renkleri ve sesleri anlatılmalıdır.

24 **Kedinin görünüşü somut ayrıntılarla anlatılmamıştır.**
Örnek: Kedim bembeyaz tüylü, yeşil gözlü küçük bir yavrudur. Pembe burnunu elime sürterken yumuşacık tüyleri parmaklarımı gıdıklar.

25 **A**
Sabır, güler yüzlülük ve yardımseverlik kişinin iç dünyasıyla ilgili özelliklerdir; diğerleri dış görünüşü anlatır.

26 **Örnek: Görme: rengârenk sebzeler İşitme: satıcıların sesleri Koklama: taze maydanoz kokusu Tatma: tadımlık tatlı üzüm**
Her sütuna ilgili duyuyla algılanan birer ayrıntı yazılır.

27 **D**
4. cümle bir olayı anlatır; diğer cümleler yaylanın görünüşünü betimler.

28 **B**
Kasabanın uyuması, oradaki sessizliği ve sakinliği anlatan etkili bir betimlemedir.

29 **A**
Önce odadaki pencere, sonra bahçedeki ağaç, en son uzaktaki tepeler anlatılmıştır.

30 **Örnek: Okulumuzun kütüphanesi, geniş pencereli, aydınlık bir odadır. Raflardaki rengârenk kitaplar göz kamaştırır. İçeride yalnızca sayfaların hışırtısı duyulur. Eski kitapların hafif kâğıt kokusu insanı hemen okumaya çağırır.**
Görme (rengârenk, aydınlık), işitme (hışırtı), koklama (kâğıt kokusu).